

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Zdeňka Kühna, soudkyně Daniely Zemanové a soudce Miloslava Výborného v právní věci žalobce: **Mgr. D. K., LL.M.**, proti žalovanému: **Ministerstvo dopravy, odbor provozu silničních vozidel**, se sídlem nábř. Ludvíka Svobody 1222/12, Praha 1, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 10. 2010, č. j. 832/2010-160-SPR/3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 31. 10. 2013, č. j. 4 A 36/2010 - 54

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Rozhodnutím Magistrátu hl. m. Prahy, odboru dopravních přestupků, (dále jen „magistrát“) ze dne 25. 6. 2010, sp. zn. S-MHMP 550362/2108, č. j. MHMP 939801/2009, byl žalobce (dále jen „stěžovatel“) uznán vinným z přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích dle § 22 odst. 1 písm. d) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o přestupcích“), a to pro porušení povinnosti dle § 5 odst. 1 písm. f) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (dále jen „zákon o silničním provozu“), kterého se měl dopustit tím, že „*se při kontrole hlídkou Policie ČR přes výzvu policisty odmítl podrobit vyšetření podle zvláštního právního předpisu ke zjištění, zda nebyl ovlivněn alkoholem, ač to nebylo spojeno s nebezpečím pro jeho zdraví*“. Za to mu byla uložena dle § 22 odst. 4 zákona o přestupcích pokuta ve výši 30 000 Kč a sankce zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel všeho druhu na dobu 14 měsíců od nabytí právní moci rozhodnutí. Stěžovateli bylo rovněž uloženo zaplatit paušální částkou 1 000 Kč náklady přestupkového řízení. Ministerstvo dopravy, odbor provozu silničních vozidel, rozhodnutím ze dne 27. 10. 2010,

č. j. 832/2010-160-SPR/3, zamítlo odvolání stěžovatele a potvrdilo rozhodnutí magistrátu. Stěžovatel podal žalobu, jež byla rozsudkem Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“) ze dne 31. 10. 2013, č. j. 4 A 36/2010-54, zamítnuta; žádnému z účastníků nebylo přiznáno právo na náhradu nákladů řízení.

II. Obsah kasační stížnosti

[2] Stěžovatel podal včasnou kasační stížnost, a to z důvodů dle § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[3] Namítl nesprávnou kvalifikaci jeho jednání dle § 22 odst. 1 písm. d) zákona o přestupcích. Pochybení spatřoval v tom, že interpretace § 16 odst. 2 zákona č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami způsobenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 379/2005 Sb.“), provedená městským soudem, byla nesprávná a extenzivní v jeho neprospěch. Z textu zákonného ustanovení dle stěžovatele plyne, že *„pokud je provedena orientační dechová zkouška, odborné lékařské vyšetření se (dle textu zákona bez potřeby splnění dalších podmínek) neprovede“*. Městský soud však dospěl k závěru, že *„pro povinnost podstoupit odborné lékařské vyšetření není rozhodující, zda byla předtím provedena orientační dechová zkouška, ani to s jakým výsledkem byla vykonána, ale to zda k podstoupení odborného lékařského vyšetření dotýcnou osobu vyzval policista anebo nikoliv“*. Stěžovatel uvedl, že orientační dechovou zkoušku neodmítl; chybí současně důkaz, že by tato zkouška nebyla provedena řádně nebo nebyla dokonce provedena vůbec; městský soud navíc ve svých závěrech vycházel toliko z výpovědi svědků policistů, jejichž výpovědi nejsou zcela ve shodě s výpovědí svědkyně spolujezdkyně P. Pokud se tedy stěžovatel podrobil dobrovolně orientační dechové zkoušce, neukládá mu zákon povinnost podrobit se odbornému lékařskému vyšetření a nelze tak nesplnění této (absentující) povinnosti sankcionovat.

[4] Nepřezkoumatelnost rozhodnutí žalovaného i rozsudku městského soudu viděl stěžovatel ve vadě řízení spočívající v neprovedení (správními orgány ani městským soudem) stěžovatelem navrhovaného důkazu záznamovým protokolem z přístroje Alcotest Dräger v. č. ARXM-0530 použitým při provádění orientační dechové zkoušky. Takový důkaz by byl dle stěžovatele na rozdíl od výpovědi svědků objektivní.

III. Vyjádření žalovaného

[5] Dle žalovaného uplatnil stěžovatel při výkladu § 16 odst. 2 zákona č. 379/2005 Sb. striktně jazykovou metodu, aniž by připustil další interpretační metody. Vzhledem k účelu tohoto ustanovení nemůže být výklad předestřený stěžovatelem správný. Naopak odborné lékařské vyšetření je nutné provést vždy, kdy z nějakého důvodu selže vyšetření orientační. To zahrnuje nejen případy, kdy vyzvaná osoba zcela odmítá součinnost, ale i situace, kdy tato určitou součinnost projeví, avšak v důsledku její neschopnosti (ať již faktické či předstírané) není k dispozici žádný výsledek orientační dechové zkoušky. K provedení lékařského vyšetření může dojít (zdánlivě v rozporu s jazykovým výkladem) i tehdy, kdy má vyšetřovaná osoba pochybnosti o správnosti (pozitivního) výsledku dechové zkoušky. Dle žalovaného byla dostatečně odůvodněna nadbytečnost provedení navrhovaného důkazu záznamového protokolu z přístroje Alcotest Dräger (dále jen „analyzátor“).

pokračování

[6] Repliku k vyjádření stěžovatel nepodal.

IV. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[7] Nejvyšší správní soud nenalezl žádné formální vady či překážky projednatelnosti kasační stížnosti, a proto přezkoumal v záhlaví označený rozsudek městského soudu v rozsahu a v rámci kasační stížností uplatněných důvodů, zkoumaje přitom, zda napadené rozhodnutí či řízení jeho vydání předcházející netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.). Nedůvodnou kasační stížnost zamítl na základě úvah dále vyložených.

[8] Nejvyšší správní soud se nejdříve zabýval námitkou o chybné interpretaci § 16 odst. 2 zákona o opatřeních k ochraně, jehož důsledkem měla být nesprávná kvalifikace jednání stěžovatele jako přestupku dle § 22 odst. 1 písm. d) zákona o přestupcích.

[9] Městský soud dospěl k závěru, že dle § 16 odst. 2 zákona č. 379/2005 Sb. není povinnost podrobit se lékařskému vyšetření striktně vázána na (pozitivní) výsledek dechové zkoušky, ale na výzvu policisty; výzva však musí být opodstatněná, tedy musí zde být důvodné podezření, že kontrovaná osoba řídí vozidlo pod vlivem alkoholu. Dle městského soudu u stěžovatele důvodné podezření vedoucí k výzvě bylo, neboť z výpovědi svědků policistů vyplynulo, že z dechu stěžovatele byl při kontrole lehce cítit alkohol a stěžovatel vyjížděl od restaurace Soho, přičemž současně dechová zkouška stěžovatele nebyla úspěšná, neboť i přes několik pokusů nebyl stěžovatel schopen vydechnout vzduch do analyzátoru tak dlouho, aby mohlo mít měření výsledek. Městský soud uvedl, že postup policistů byl v souladu s § 16 odst. 2 zákona č. 379/2005 Sb., neboť tito jsou v opodstatněných případech oprávněni požádat řidiče motorového vozidla, aby se podrobil lékařskému vyšetření, zda není ovlivněn alkoholem; bylo přitom nepochybné, že stěžovatel se podrobit lékařskému vyšetření odmítl.

[10] Nejvyšší správní soud shledal závěry městského soudu správnými, a to za současné potřeby částečného upřesnění pro danou věc rozhodných úvah.

[11] Dle správního spisu bylo nepochybné (ani stěžovatel to nepopíral), že příslušníci Policie ČR zastavili dne 11. 11. 2009 v Praze vozidlo stěžovatele a provedli u stěžovatele kontrolu v rámci dohledu nad bezpečností a plynulostí provozu na pozemních komunikacích. Stěžovatel byl policisty vyzván k provedení dechové zkoušky za účelem zjištění obsahu alkoholu v krvi. Tuto stěžovatel neodmítl, avšak ani jeho opakované pokusy o dechovou zkoušku nevedly k aktivaci analyzátoru. Stěžovateli byl postup zkoušky demonstrován i jedním z policistů, avšak ke změření at' už s negativním či pozitivním výsledkem nedošlo. Následně byl stěžovatel vyzván k podrobení se lékařskému vyšetření za účelem zjištění obsahu alkoholu; lékařské vyšetření odmítl. V dalších okolnostech se argumentace stěžovatele od argumentace policistů, kteří byli ve správním řízení vyslechnuti jako svědci, rozcházela. Stěžovatel tvrdil, že mu nebyla naměřena pozitivní hodnota alkoholu (o pozitivním naměření nebyl předložen důkaz); protože neodmítl provést dechovou zkoušku, nemohl mít ani povinnost podstoupit na výzvu policistů lékařské vyšetření. Policisté tvrdili, že měli u stěžovatele podezření na přítomnost alkoholu, neboť vyjížděl od restaurace Soho, z jeho dechu byl cítit alkohol, navíc i po demonstraci úkonu dechové zkoušky jedním z policistů nebyl schopen do analyzátoru dýchat tak dlouho, aby měření mělo výsledek (analyzátor se ani nezapnul, neboť nebyla slyšet signalizace, stěžovatel spíše vzduch vdechoval, než vydechoval); za této situace policisté měli oprávnění vyzvat stěžovatele na lékařské vyšetření.

[12] Námitka stěžovatele, že mu v případě (jím tvrzeného řádného) absolvování dechové zkoušky, resp. výslovného neodmítnutí podstoupení dechové zkoušky, nemohla vzniknout povinnost podrobit se na výzvu policie lékařskému vyšetření, je lichá. Ve věci nebylo sporné, že stěžovatel odmítl na výzvu policisty lékařské vyšetření za účelem zjištění obsahu alkoholu podstoupit. Toto odmítnutí nepopíral ani stěžovatel; jeho argumentace směřovala prvotně k tomu, že požadavek policistů je zjevně diskriminační a šikanózní (úřední záznam z 11. 11. 2009, č. 1. 3-5 správního spisu) a posléze k právní úvaze, že byl oprávněn lékařské vyšetření odmítnout, neboť se podrobil dechové zkoušce.

[13] Jak již uvedl Nejvyšší správní soud opakovaně ve své judikatuře (srov. např. rozsudek ze dne 16. 12. 2009, č. j. 6 As 40/2009-125, ze dne 23. 1. 2014, č. j. 7 Aps 9/2013-41, nebo ze dne 11. 3. 2010, č. j. 5 As 24/2009-65, dostupné na www.nssoud.cz), dle § 22 odst. 1 písm. d) zákona o přestupcích se přestupku dopustí ten, kdo „*se přes výzvu podle zvláštního právního předpisu odmítne podrobit vyšetření, zda při řízení vozidla [...] nebyl ovlivněn alkoholem nebo jinou návykovou látkou, ačkoliv takové vyšetření není spojeno s nebezpečím pro jeho zdravotí*“ (pozn. od 1. 8. 2011 je tato skutková podstata shodně upravena v § 125c zákona o silničním provozu s tím, že od 17. 8. 2013 u ní byl zákonem č. 233/2013 Sb. vypuštěn dovětek s podmínkou, že vyšetření nesmí být spojeno s nebezpečím pro zdraví dané osoby). Povinnost podrobit se vyšetření je stanovena v § 5 odst. 1 písm. f) zákona o silničním provozu tak, že „*řidič je kromě povinností uvedených v § 4 dále povinen podrobit se na výzvu policisty [...] vyšetření podle zvláštního právního předpisu ke zjištění, zda není ovlivněn alkoholem*“. V § 5 odst. 1 písm. f) zákona o silničním provozu je uveden odkaz formou poznámky pod čarou na zákon č. 379/2005 Sb. Ustanovení § 16 odst. 2 zákona č. 379/2005 Sb. stanoví modalitu zjišťování, zda je určitá osoba ovlivněna alkoholem a určuje, za jakých podmínek se ten který způsob zjišťování použije. Samotná povinnost podrobit se na výzvu vyšetření je však zakotvena v § 5 odst. 1 písm. f) zákona o silničním provozu, a to bez případných dalších podmínek. Nelze tedy s ohledem na jasnou dikci § 5 odst. 1 písm. f) zákona o silničním provozu (z této nevyplývá subsidiarita lékařského vyšetření vůči dechové zkoušce), a dále na nezávaznou povahu poznámky pod čarou a na rozdílný předmět a účel právní úpravy zákona o silničním provozu a zákona č. 379/2005 Sb., podmiňovat naplnění skutkové podstaty dle § 22 odst. 1 písm. d) zákona o přestupcích tím, jak je upraven postup vyšetření v § 16 odst. 2 zákona č. 379/2005 Sb.

[14] Doplnit lze rovněž úvahu, že výklad stěžovatelem předestřený nemůže obstát ani s účelem v rozhodné době platné právní úpravy - § 22 odst. 1 písm. d) zákona o přestupcích ve spojení s § 5 odst. 1 písm. f) zákona o silničním provozu (tím je ochrana účastníků silničního provozu), neboť jak již uvedl žalovaný, může vzniknout situace, že se řidič (výslovně) neodmítne podrobit dechové zkoušce, avšak navzdory pokusům ji podstoupit nedojde k naměření výsledku analyzátozem (at' již z důvodu poruchovosti analyzátoru nebo např. ze zdravotních či jiných důvodů na straně řidiče, přičemž některé z nich by bylo možno považovat za faktické odmítnutí dechové zkoušky; ostatně sám stěžovatel v průběhu správního řízení namítal i možnou poruchovost analyzátoru či možnou neschopnost stěžovatele provést déletrvající vdechnutí do analyzátoru z důvodu onemocnění). Současně Nejvyšší správní soud v dané věci konstatuje, že obsah vyžádaného spisu v ničem nenasvědčoval ani libovůli v postupu kontrolujících policistů; ze správního spisu naopak vyplývá (a městský soud již na to poukázal), že policie měla podezření na obsah alkoholu u stěžovatele, neboť tento vyjížděl od restaurace a dle výpovědi svědka byl z dechu stěžovatele cítit alkohol.

[15] Neobstojí ani námitka stěžovatele o vadě řízení spočívající v neprovedení navrženého důkazu - záznamového protokolu z analyzátoru. Ze správního spisu vyplývá,

pokračování

že stěžovatel navrhl ve svém odvolání ze dne 8. 7. 2010 provedení důkazu o funkčnosti analyzátoru; konkrétně uvedl, že i dle výpovědí svědků policistů byl stěžovateli úkon dechové zkoušky na analyzátoru demonstrován, proto by měl v analyzátoru existovat záznam či protokol o zkoušce. Žalovaný ve svém rozhodnutí dospěl k závěru, že správná funkčnost analyzátoru byla prokázána ve správním řízení již výpověďmi svědků policistů (poukázal také na ověřovací list a kalibrační protokol k analyzátoru založený ve správním spisu), a navíc by provedení navrženého důkazu by nijak nevyvrátilo jednoznačný závěr, že stěžovatel odmítl podstoupit lékařské vyšetření na výzvu policisty. Nadbytečnost stěžovatelem navrženého důkazu vyložil v napadeném rozsudku také následně městský soud. Nejvyšší správní soud tedy předně konstatuje, že se v daném případě nejedná o tzv. opomenutý důkaz, neboť žalovaný i městský soud se důkazním návrhem zabývaly a vyjádřily se k důvodům jeho neprovedení. Současně pak Nejvyšší správní soud i samotné závěry městského soudu (a žalovaného) neshledal nezákonnými; navržený důkaz byl z hlediska posouzení naplnění skutkové podstaty přestupku dle § 22 odst. 1 písm. d) zákona o přestupcích ve spojení s § 5 odst. 1 písm. f) zákona o silničním provozu nadbytečný (srov. zde odst. [12] a [13]).

V. Závěr a náklady řízení

[16] Souhrnně lze konstatovat, že žalovaný dospěl procesně bezvadným způsobem k závěru respektujícímu relevantní zákonnou úpravu; práva stěžovatele nebyla ve správním řízení ani v rozhodnutí jím završeném nikterak zkrácena. Naplnění všech znaků skutkové podstaty přestupku, jímž byl stěžovatel uznán vinným, bylo ve správním řízení jednoznačně prokázáno. Městský soud podanou žalobu správně a s dostatečným odůvodněním zamítl, a to aniž by se při svém rozhodování dopustil jakéhokoliv pochybení způsobilého přivodit zrušení napadeného rozsudku.

[17] Pro uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji dle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl. O věci přitom rozhodl bez jednání postupem podle § 109 odst. 2 s. ř. s.

[18] Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.) a žalovanému náklady řízení nevznikly. Proto Nejvyšší správní soud rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. dubna 2014

Zdeněk Kühn
předseda senátu